

IZHODIŠČA ZA RAZVOJ DRUŽBENIH DEJAVNOSTI V OBČINI BOROVNICA

UVOD:

Čeprav na področjih kulture, zdravstva, socialnega skrbstva in športa v občini nima sedeža nobena javna inštitucija, imamo glede na svojo velikost in gospodarsko razvitost i v občini Borovnica, razvite in pestre družbene dejavnosti. Zasluge za to imajo različna društva ter OŠ dr. Ivana Korošca s svojimi številnimi občolskimi dejavnostmi. Sedanje dejavnosti pa v obstoječih oblikah in z obstoječimi zmogljivostmi ne morejo več v celoti odgovorjati na nove izzive, povezane s povečanjem števila prebivalstva in deleža priseljencev, otrok in starejših občanov ter s splošnim povečanjem tveganj v sodobnem svetu. Na podlagi trendov in izkušenj doma in v tujini bodo tu poleg tradicionalnih društev, vzgojno-izobraževalnih, zdravstvenih in socialnih institucij večjo vlogo morale dobiti nevladne organizacije in socialna podjetja oz. t.i. »tretji, neprofitno-volonterski sektor«.

Predvsem zaradi priseljevanja se je v zadnjih letih močno povečalo število predšolskih otrok, kar v izogib prostorske stiske narekuje povečanje prostorskih in kadrovskih zmogljivosti institucionalne predšolske in osnovnošolske vzgoje in izobraževanja. Prirast pa ni tolikšen, da bi upravičeval uvedbo pediatrične zdravstvene oskrbe v občini. Bo pa zaradi večjega števila otrok in vse bolj negotovih in fleksibilnih zaposlitev njihovih staršev potrebno izboljšati fleksibilnost javnih programov in oblik otroškega varstva. Večje število otrok pa ne pomeni le zahtev po novih igralnicah in učilnicah, temveč dolgoročno tudi več dejavnosti, ki mladim omogočajo, da razvijejo svoje potenciale, se oblikujejo v zdrave, samostojne, odgovorne, solidarne in angažirane državljane ter s svojo zvedavostjo, radovednostjo in entuziazmom prispevajo h krepitvi vezi med različnimi skupinami in generacijami občanov.

V letu 2014 izvedena raziskava zdravstvenega stanja in gibalnih sposobnosti učencev osnovnih šol v Sloveniji je pokazala, da imamo v Borovnici nadpovprečno število osnovnošolcev s preveliko težo in slabo razvitimi gibalnimi sposobnostmi. To ne narekuje le bolj pestre in privlačne ponudbe za igro, šport in rekreacijo temveč tudi napore za spreminjanje vsakdanjih prehranjevalnih in mobilnostnih navad, posledično pa tudi zagotovitev možnosti za omogočanje bolj zdrave prehrane doma, v vrtcu in šoli ter aktivne oblike mobilnosti na poti v šolo in po opravkih v prostem času, za kar je bo potrebno zagotoviti primerno prometne infrastrukturo in prometne režime v občini (glej poglavje o prometu, prometni varnosti in mobilnosti).

Starejši mladostniki se danes soočajo na eni strani z množico priložnosti na vsakem področju, po drugi strani pa s številnimi negotovostmi glede lastne podobe in vloge v družbi ter izbire poklica, zaposlitvenimi možnostmi in socialno varnostjo. Zavedajo se, da jih po koncu šolanja ne čakajo spodobno plačana in varna delovna mesta, temveč si bodo morali socialno varnost zagotoviti sami. Nekaterim bolj ustrezajo tradicionalne strukture organizacije življenjskega sveta, drugi raziskujejo alternativne možnosti opredelitve smisla, vlog in odnosov. Pri obojih pa se kaže povečanje zanimanja po projektnem angažmaju, učenju in delu ter krepitvi pozitivne samopodobe preko dejavnosti, ki imajo neposredno zaznavne pozitivne učinke v socialnem okolju.

Za večjo udeležbo mladih v razvoju občine bo potrebno tako razviti nove oblike participacije in učinkovite načine podpiranja kreativnosti mladih preko različnih vrst projektov in »ad hoc« dejavnosti, kar zahteva tudi večjo fleksibilnost, a obenem tudi veliko preglednost pri finančnih in ostalih podporah iz javnih oz. občinskih sredstev. V smislu preseganja za slovensko politično kulturo

značilnih delitev na svetovno-nazorsko strankarske tabore bo občina spodbujala dejavnosti, ki združujejo mlade ne glede na njihovo svetovno-nazorsko usmeritev in ali/izpričano pripadnost določeni mladinski subkulturi ali življenjskemu stilu. Ob tem pa upoštevala in spoštovala potrebo mladostnikov po jasno izraženi pripadnosti določeni skupnosti ter podpirala neodvisno mladinsko kulturno produkcijo. Oblikovanje občinskih programov in projektov na področju mladine bo potrebno bolj povezati z oblikami in aktivnostmi institucionalizirane podpore razvoju mladih na nacionalni ravni.

Splošni trend staranja prebivalstva se kaže tudi v nadpovprečno velikem deležu starejših občanov v občini Borovnica. To pomeni povečanje obsega in raznovrstnosti v prvi vrsti zdravstvenih storitev in storitev socialnega skrbstva, npr. različnih oblik fizioterapije ter dnevnega varstva starejših občanov in oseb s posebnimi potrebami, vključno z nego na domu. Večina ostarelih in ostalih s posebnimi potrebami želi čim dlje ostati na svojem domu v krogu svojih najbližjih, zato je potrebno najti oblike, načine in sredstva, da se to tudi omogoči. Zaradi spremenjenega načina življenja oz. celodnevne odsotnosti mlajših generacij pa se zlasti na podeželju starejši počutijo vse bolj osamljeni. Programi za aktivno mobilnost starejših pripomorejo ne le k boljšemu zdravju in telesnemu počutju, ampak tudi k ohranjanju socialnih stikov. Ob tem bo potrebno starejšim zagotoviti tudi dnevni center bivanja, v katerem bodo imeli zagotovljeno oskrbo in možnost socialnih stikov ne le z vrstniki, pač pa tudi z mlajšimi generacijami, predvsem šolajočo se mladino. S tem bo dnevni center deloval tudi kot medgeneracijski center, ki omogoča prenos izkušenj, znanj in spretnosti med generacijami ter beleženje in ohranjanje nesnovne kulturne dediščine.

Povečano priseljevanje v občini v zadnjih letih pa ni le spremenilo demografske strukture, temveč tudi povečalo delež socialnih transferjev v občinskem proračunu, ki je med najvišjimi v Sloveniji. To narekuje posebno skrb in podpore za integracijo socialno ogroženih ne le preko izboljšanja možnosti za ponovno integracijo na vse bolj negotov trg delovne sile, ki v veliki meri ponuja zgolj prekarne možnosti zaposlovanja, temveč tudi za integracijo v lokalno skupnost in lokalno ekonomijo preko javnih del, različnih oblik socialnega podjetništva in projektnega dela. Priseljenci razpolagajo z raznolikim kulturnim kapitalom, znanji, izkušnjami, veščinami in potrebami, ki pa jih je za povečanje socialnega kapitala občine potrebno na ustrezen način integrirati s strukturami in sistemi na lokalni ravni ter kombinirati s potrebami, znanji, veščinami in izkušnjami domačinov. Zato bo tudi na področju kulture velika pozornost namenjena integraciji priseljencev v smislu povečanja zmogljivosti za soočanje z izzivi na različnih področjih.

IZHODIŠČA ZA RAZVOJA KULTURE TER OHRANJANJA, INTERPRETACIJE IN PREZENTACIJE KULTURNE DEDIŠČINE

Izhodiščno stanje:

Področje kulture je in naj tudi ostane večinoma področje javnega interesa, ne da bi to izključevalo zasebno pobudo in v zaslužek usmerjene kulturne dejavnosti. Javni interes se nanaša na spodbujanje ustvarjalnosti, trajnejše zadovoljevanje kulturnih potreb uporabnikom kulturne ponudbe, podporo deficitarno zastopanim zvrstem, zagotavljanje dostopnosti do raznovrstne produkcije, zagotavljanje visoke zastopanosti slovenske ustvarjalnosti in poustvarjalno kreativnost.

Med štirimi stebri kulture: ljubiteljsko kulturo, javnimi kulturnimi zavodi, kulturno dediščino in neodvisno kulturno produkcijo je v občini Borovnica dobro razvit le prvi steber. V občini na področju ljubiteljske kulture delujejo Kulturno društvo Borovnica, Društvo ženski pevski zbor Tonja, Humanistično-umetniško društvo Karel Barjanski in Mladinsko kulturno društvo Arterija. V občini ni samostojnega javnega kulturnega zavoda. Krajevna knjižnica dr. Marje Boršnik deluje v sklopu javnega zavoda Cankarjeva knjižnica Vrhnika v najetih in za dejavnost neprimernih prostorih. Z izjemo folklorne skupine, skupine ljudskih pevcev in klekljarske skupine, ki delujejo v okviru KD Borovnica v občini ni rednih dejavnosti na področju kulturne dediščine, stavbna kulturna dediščina pa je v celoti neobnovljena in skoraj v celoti neizkoriščena za namene kulturnega delovanja. Neodvisna kulturna produkcija v občini je občasna, programa njene podpore pa v občini ni.

Ljubiteljski značaj kulture in odsotnost samostojnega javnega zavoda se odražata tudi v pomankanju ustreznih prostorov za produkcijo, zlasti pa za poustvarjanje kulturne ustvarjalnosti oz. za večje kulturne prireditve. Primerne prostora za slednje ni niti na prostem niti v zaprtih prostorih. Večje prireditve tako gostujejo v avli Osnovne šole dr. Ivana Korošca, manjše pa v dvorani nad vrtcem, Galeriji HUD Karel Barjanski, Domu krajanov na Dolu ter v Gasilskem domu Breg-Pako. Pomankanje osrednjega prostora za rednim kulturnim dogajanjem, možnostjo druženja ter izvedbe srednje velikih in večjih kulturnih prireditev je poleg neustreznih prostorov knjižnice največja infrastrukturna ovira razvoja kulture v občini, ki jo zaznamuje tudi slabo stanje obnove in vzdrževanja stavbne dediščine.

2

Splošni trendi:

- Kultura je opredeljena kot ključna dimenzija kakovostnega bivanja in socialne kohezivnosti ter kot pomembne dejavnika razvoja slehernega posameznika.
- Dostopnost javnih kulturnih dobrin in storitev vsem prebivalcem in obiskovalcem, ne glede na socialni status, oviranost ali življenjsko obdobje je eno od osnovnih načel na področju razvoja kulture.
- Z javnimi sredstvi se spodbuja predvsem kakovostne kulturne produkcije na vseh področjih ustvarjanja, ki bistveno sooblikujejo kulturno podobo mesta oz. lokalne skupnosti.
- Večanje raznolikosti kulturne produkcije, na podlagi katere nastajajo in sobivajo tradicionalne in nove umetniške prakse ter estetike različnih generacij ustvarjalcev.
- Zagotavljanje večje dostopnosti javnih kulturnih dobrin in storitev vsem prebivalcem ter čim večjemu številu obiskovalcev.
- Prilagajanje kulturne ponudbe povpraševanju različnih ciljnih skupin in ne zgolj trgu.

- Spodbujanje ustvarjalnosti na vseh področjih kulturnih dejavnosti z namenom, da se kulturna politika razvija po kriterijih vrhunskosti, raznovrstnosti in dostopnosti.
- Zagotavljanje ohranjanja, prezentacije, raziskovanje in promocije kulturne dediščine, vključno z dediščino, ki ima status naravne vrednote.
- Povečanje dostopnosti do ustvarjalnosti za nove generacije umetnikov, ustvarjalcev v kulturi in vseh tistih posameznikov, ki se ukvarjajo z umetniško ustvarjalnostjo.
- Prednostno upoštevanje načela dostopnosti vseh ranljivih skupin ter vseh oblik osebnih oviranosti pri vseh investicijskih projektih.
- Krepitev kulturne produkcije, ki temelji na medpodročnem povezovanju in sodelovanju, zlasti s področji vzgoje in izobraževanja, turizma, urbanizma, regionalnega razvoja, varovanja okolja in varstva narave ter gospodarskega razvoja.
- Povečanje obsega kulturne produkcije, ki se odvija na odprtih javnih površinah in neposredno prispeva h kultiviranju mesta oz. lokalne skupnosti.
- Zagotavljanje enakopravnih pogojev javnim zavodom in nevladnim organizacijam, ustanovam ter posamezniki, ki delujejo na področju kulture za kakovostno in raznoliko kulturno produkcijo.
- Informatizacija in digitalizacija programskih vsebin javnih zavodov in nevladnih organizacij na področju kulture s ciljem elektronskega dostopa do vseh informacij o njihovih programih.
- Podpora zasebnim pobudam pri razvoju ambicioznih programskih vsebin, ki pomenijo dodatno kulturno ponudbo in krepijo mednarodno prepoznavnost na področju kulture.

Področje kulture v Regionalnem razvojnem programu LUR 20104-2020

Področje sodi v prioriteto 3: Ljudem prijazna regija in ga pokriva program 3.4.: Kultura, ki kot izhodišče opredeljuje približevanje kulturnega udejstvovanja prebivalcem na ravni vsakdanjega življenja, za kar je potrebna mreža institucij, lociranih v različnih občinah, ki predvsem spodbujajo aktivno vključevanje lokalnih prebivalcev v kulturno ustvarjanje. Program bo tudi spodbujal povezovanje kulturnih institucij z gospodarstvom in znanostjo. Predvideva ukrepe za izboljšanje pogojev in spodbujanje razvoja kulturnega ustvarjanja in varovanja kulturne dediščine lokalnega okolja.

IZHODIŠČA ZA RAZVOJ VARSTVA PREDŠOLSКИH OTROK, VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA TER MLADIH V OBČINI BOROVNICA

Izhodiščno stanje:

Šolstvo ima v Borovnici dolgo tradicijo, saj je prva šola v Borovnici odprla svoja vrata že leta 1876. V občini je en sam javni vzgojno-izobraževalni zavod, ki izvaja tudi dejavnosti varstva predšolskih otrok in sicer Osnovna šola dr. Ivana Korošca. Dejavnosti se opravljajo v leta 2006 po požaru temeljito obnovljeni šolski stavbi na Paplerjevi ulici v središču Borovnice, sosednji leta 1991 zgrajeni stavbi, kjer se nahaja otroški vrtec ter v podružnični enoti vrtca v novem blokovskem naselju v Borovnici in v podružnični enoti na Bregu pri Borovnici. Skupaj je v zavod v šolskem letu 2015/2016 vključeno 584 otrok, od tega 341 osnovnošolcev, vrtec v centru Borovnice obiskuje 192 otrok, v novem blokovskem naselju 24 in na Bregu 27 otrok. Na šoli potekajo številne in raznolike prostočasne dejavnosti za osnovnošolsko mladino, v šolski telovadnici pa tudi dejavnosti športnih klubov in različne zvrsti rekreacije občanov. Večnamenski prostor na šoli se poleg telesne vzgoje za nižjo stopnjo, šolskih proslav in prireditev uporablja tudi za proslave, gledališke predstave in koncerte odprtega tipa.

Program glasbenega izobraževanja mladih se izvaja v sodelovanju z Glasbeno šolo Vrhnika v prostorih nad vrtcem.

Izobraževalne dejavnosti potekajo tudi v okviru Sadjarskega društva Borovnica, Čebelarskega društva, Kulturnega društva Borovnica, Humanistično-umetniškega društva Karel Barjanski ter Mladinskega kulturnega društva Arterija.

Splošni razvojni trendi v EU in Sloveniji

- Zagotavljanje enakih možnosti ob upoštevanju različnosti z zagotavljanjem možnost vstopa in udeležbe v izobraževalnem sistemu z ustreznimi prilagoditvami.
- Izobraževanje v vseh življenjskih obdobjih, tudi preko formalnih oblik izobraževanja.
- Razvoj privatne pobude na področju otroškega varstva, predšolske in šolske vzgoje in izobraževanja.
- Zagotavljanje bolj fleksibilnega oz. s potrebami staršev, ki delajo tudi izven običajnega delovnega časa, usklajenega otroškega varstva.
- Razvoj ponudba tako osnovne kot tudi dopolnilne vzgoje in izobraževanja, ki upošteva svetovno nazorsko opredelitev in življenjski stil staršev ter potrebe in interese otrok.
- Čim večje vključevanje otrok s posebnimi potrebami v standardne programe predšolske in šolske vzgoje in izobraževanja oz. pedagoški proces ob sočasnem razvoju vse večjega števila specializiranih podpornih programov pedagoško-andragoške pomoči za različne vrste in stopnje duševne in/ali telesne razvojne omejenosti.
- Individualizacija vzgojno izobraževalnih programov skladno z inter- in intra- individualnimi razlikami med udeleženci.
- Razvoj interdisciplinarnosti in timsko delo kot pogoj za strokovno pomoč pri osebah, ki imajo posebne potrebe na zdravstvenem, vzgojno-izobraževalnem, socialnem, zaposlitvenem in drugih področjih življenja.

- Razvoj neformalnega in projektnega izobraževanja mladih, tako na različnih tehniških, kulturnih in socialnih področjih in pridobivanju podjetniških znanj in veščin kot tudi na področju državljskih kompetenc oz. človekovih pravic, varstva potrošnikov ter varstva okolje in narave.

Vzgoja in izobraževanje v Regionalnem razvojnem programu LUR 2014-2020

Vzgoja in izobraževanje sta zajeta v programu 3.3 »Družbeno povezane in enake možnosti«, ki cilja predvsem na izboljšanje kakovosti življenja v bioregiji ter večjo povezanost v smislu medgeneracijskega sodelovanja, izboljšanja možnosti za temeljni razvoj mladih ter izenačevanja možnosti socialno šibkih in ljudi z ovirami oz. posebnimi potrebami. Omejena sta na Ukrep 3.3.1.: Kakovostno vzgojno-varstvene ustanove, ki je usmerjen v razvoj in izboljšanje prostorov, v katerih se vzgaja in izobražuje mlajše prebivalce Ljubljanske urbane regije.

IZHODIŠČA ZA RAZVOJ ZDRAVSTVA IN SOCIALNEGA SKRBTVA V OBČINI BOROVNICA

Izhodiščno stanje:

V sklopu *Zdravstvenega doma Vrhnika* deluje v Borovnici *Zdravstvena postaja*, v katerih koncesionari opravljajo **osnovne javne zdravstvene in zobozdravstvene storitve** v okviru zasebnih zdravstvenih in zobozdravstvenih ambulant ter lekarna. **Storitve nujne medicinske pomoči** se trenutno (še) izvajajo na Vrhniki, kar je z vidika dostopnosti oz. časovne dimenzije zagotavljanja boljše kot če bi se te storitve zagotavljale v Ljubljani. Cestne povezave so sicer slabe tako do Vrhnike kot do Ljubljane, vendar je do Vrhnike mogoče priti v desetih minutah, prevoz do Ljubljane pa traja tudi v času zunaj prometnih konic vsaj pol ure.

Na področju **zdravstvene preventive** dejavnosti izvajajo tako *Zdravstveni dom Vrhnika* kot tudi različna društva. Na področju **preventive in socialnega skrbstva za starejše občane** v občini že dolgo deluje *Društvo upokojencev Borovnica*, ki organizira izobraževalne dejavnosti, tudi s področja zdravstvene preventive ter dostopnosti zdravstvenih in socialnih storitev za starejše občane, ter družabna srečanja in izlete. V zadnjem času so se pojavila tudi društva, ki promovirajo in izobražujejo o zdravi prehrani, dobrem počutju in različnih oblikah telesne in duhovne vadbe. Ni pa zaslediti rednih **preventivnih dejavnosti** s področja preprečevanja zlorabe drog, motenj hranjenja in drugih samopoškodbenih oblik vedenja **med mladimi**. Ta problematika je tudi v Sloveniji vedno bolj pereča in čeprav v sedanjem trenutku stanje v občini ni zaskrbljujoče se verjetno temu trendu tudi v občini Borovnica ne bomo mogli izogniti, zato je priporočljivo, da se začne čim prej izvajati ustrezne dejavnosti.

Na področju **karitativnih dejavnosti** sta v občini že vrsto let zelo dejavna tako občinski *Karitas* kot *Območno združenje Rdečega križa Slovenije Vrhnika*, ki oba tudi dobro sodelujeta z občinsko upravo.

Občina zagotavlja tudi različne vrste **podpore socialno ogroženim** ter **sofinancira program pomoči na domu za starejše občane** in občane, ki so potrebni pomoči in nege v domačem okolju. Specifični programi za skupine z različnimi potrebami se zaradi premajhnega števila oseb s specifičnimi potrebami, ki živijo v občini, izvajajo v javnih zavodih medobčinskega in regijskega značaja, od katerih ni nobeden lociran na območju občine Borovnica, občina pa sofinancira storitve za svoje občane v teh zavodih. Enako velja tudi za osebe, ki potrebujejo celodnevno oskrbo, ki jim jo ni mogoče zagotoviti na njihovem domu oz. s strani njihovih bližnjih.

Splošni razvojni trendi v EU in Sloveniji

- Poudarek na preventivi oz. zdravemu načinu življenja (zdrava hrana in prehranjevalne navade, aktivna mobilnost, telesna aktivnost v okviru delovnega časa in podjetij, opuščanje nezdravih življenjskih navad kot so uživanje tobaka, pretirano uživanje alkohola, nenasičenih maščob, »sedeč življenjski stil«, zasvojenost z medikamenti itd.)
- Vse večja ozaveščenost in informiranost glede izpostavljenosti zdravstvenim tveganjem v domačem bivalnem okolju, na delovnem mestu in v prometu.
- Vse večja ozaveščenost in informiranost bolnikov in oskrbovancev o njihovih pravicah ter naraščajoče zahteve po njihovi aktivni participaciji v procesih zdravljenja oz. oskrbe.

- Zahteve in pričakovanja oseb z omejitvami in posebnimi potrebami po čim bolj neodvisnem življenju in zagotavljanju storitev na osebni ravni zunaj tradicionalnih ustanov.
- Porast zlorabe drog in samouničevalnega vedenja med mladimi.
- Vse večje število obolenj, ki izhajajo iz prekomernih obremenitev in nezdravih odnosov na delovnem mestu ter socialne ogroženosti zaradi brezposelnosti ali prekmernih delovnih razmerij.
- Celostna obravnava bolnikov tako z vidika duševnega kot telesnega zdravja ter upoštevanja širšega konteksta bolezni in obolenj.
- Individualizacija diagnostike in terapij na podlagi spoznanj sodobne genetike.
- Komplementarnost konvencionalnih in alternativnih zdravstvenih praks.
- Prizadevanja za vzpostavitev jasnih meja med zasebnimi zdravstvenimi praksami v okviru javnega zdravstvenega sistema ter tržno ponudbo zdravstvenih storitev.
- Vzpostavitev regijskih urgentnih centri za zagotovitev hitrejše in boljše nujne zdravstvene oskrbe.
- Povečevanje participacije pri zagotavljanju zdravstvenih in socialnih storitev.
- Večja vloga tretjega sektorja oz. neprofitnih javnih zavodov in društev ter socialnega podjetništva pri zagotavljanju socialnih storitev oz. dostopnosti do storitev, ki pripadajo upravičencem na podlagi javnih zdravstvenih in socialnih programov

Zdravstvene in socialne storitve v Regionalnem razvojnem programu LUR 2014-2020

Zdravstvo in socialno skrbstvo je obravnavno v okviru programa 3.3 »Družbeno povezane in enake možnosti«, in sicer v Ukrepu 3.3.4.: Dostopnost zdravstvenih in socialnih storitev, kjer je med drugim ugotovljeno, da ima LUR vse pogoje za razvoj vrhunskih zdravstvenih storitev, ker so v regiji zgoščene razvojne, raziskovalne in oskrbovalne ustanove in ker obstajajo naravne danosti za aktiven in zdrav način življenja njenih prebivalcev. Razvoj zdravstvenih storitev bo usmerjen v izboljšanje preventive za preprečevanje nastanka kroničnih in hujših bolezni tudi z večjo promocijo zdravega načina življenja, prehranjevanja in bivanja. Poleg tega sta potrebna izboljšanje ali dopolnitev socialno-storitvene infrastrukture, usmerjeno predvsem na povečanje ponudbe bivalnih enot in preoblikovanje obstoječih v mreže bivalnih in stanovanjskih enot za starejše ter mreže centrov za podporo osebam s težavami v duševnem razvoju in neozdravljivo bolnih, prav tako pa tudi vzpostavitev mreže podpornih storitev za osebe s posebnimi potrebami ter bivalnih enot za socialno šibke skupine.

Upoštevati bo potrebno tudi Regijski izvedbeni načrt na področju socialnega varstva 2014-2016 za Osrednjeslovensko statistično regijo, ki je v izdelavi in bo podrobneje definiral ukrepe s področja socialnega varstva.

IZHODIŠČA ZA RAZVOJA TELESNE KULTURE IN ŠPORTA V OBČINI BOROVNICA

Izhodiščno stanje

Na področju telesne kulture in športa se občina Borovnica sooča z naraščajočim številom dejavnosti in tistih, ki jih bolj ali manj redno gojijo v rekreativne namene ter nezadostno in neustrezno infrastrukturo, ki omejuje nadaljnji razvoj tako v smislu količine kot tudi kakovosti. Vse dejavnosti so ljubiteljske, saj v občini ni pogojev in sredstev in zaenkrat tudi ne ambicij po profesionalizaciji katere od športnih dejavnosti, čeprav so tudi v Borovnici posamezniki in posameznice, ki imajo talent in z resno vadbo dosegajo opazne rezultate tudi v nacionalnem merilu.

Borovnica ima bogato tradicijo telesne kulture, začenši z dejavnostmi Sokolskega društva v začetku 20. stoletja. Gimnastika, fitness, floorball, nogomet in mali nogomet, košarka, borilne veščine, šah in v poletnem času tudi odbojka na mivki so ob pohodništvu in planinarjenju najbolj priljubljene telesno-kulturne oz. športne dejavnosti v občini. V občni delujejo društva: ŠD Borovnica, TVD Partizan s Flooraball klubom, ŠD Optimisti, Klub borilnih veščin Borovnica, Karate klub Borovnica, Šahovski klub Borovnica, Planinsko društvo Borovnica in Jamarski klub Borovnica.

Med športno infrastrukturo po urejenosti in opremljenosti izstopa dom TVD Partizan, kar je v prvi vrsti rezultat prizadevnosti njegovega vodstva in članov, ki so ob stoti obletnici telovadnega društva leta 2011 dom temeljito posodobili in nekoliko povečali. Ta objekt je poleg telovadnice na OŠ dr. Ivana Korošca tudi edini, ki omogoča vadbo v zaprtih prostorih. Športni park za OŠ dr. Ivana Korošca sestavljajo asfaltirana ploščad z igriščem za mali nogomet in rokomet, igrišče za odbojko na mivki, atletska steza, površina za met krogle, ločeno košarkarsko igrišče in orodja za gimnastiko na prostem. V parku je nameščeno tudi nekaj igral, namenjenim razvijanju telesnih spretnosti otrok. Park je kot celota v slabem stanju, predvsem atletska steza pa je že v tako slabem stanju, da na njej ob vadbi oz. teku prihaja do poškodb. Zaradi prireditev je poškodovana tudi sicer dotrajana asfaltna površina na sredini atletske steze, kjer se večinoma igra mali nogomet. Igrišče ni ustrezno ograjeno, tako da atletske steze uporabljajo tudi kolesarji, občasno pa se na njej znajdejo tudi mopedi in druga motorna vozila. Neustrezne so tudi garderobe v mobilnem bivalniku, ki so brez sanitarij. Drugi športni kompleks je Nogometno igrišče Dol z garderobami in klubskimi prostori v upravljanju ŠD Borovnica, kjer je ob prizidku - Domu krajanov tudi otroško igrišče. Manjše nogometno igrišče, ki ga upravlja ŠD Optimisti, je tudi v Bistri pri Vrhniku. Otroška igrala so tudi ob enoti vrtca na Bregu, v vrtcu ter ob novem blokovskem naselju v Borovnici. V Borovnici je tudi igrišče za tenis, ki je v zasebni lasti.

Splošni trendi v EU in Sloveniji

- spodbujanje raznovrstne, ne le športne, telesne dejavnosti in kulture za vse ciljne skupine v vseh življenjskih obdobjih (»šport za vse in za vsakogar«);
- velik poudarek na zdravstveno-preventivnih dejavnostih »aktivnega življenjskega sloga« v vsakdanjem življenju, ki preprečujejo nastanek kroničnih obolenj srca in ožilja, prebavil in sladkorne bolezni tipa II (pešačenje in kolesarjenje na delo in po opravkih, razgibavanje med delovnim časom, organizirana telesna vadba in športne aktivnosti v podjetjih in zavodih, športni rekviziti v urbanem okolju ....);
- posebni programi za motivacijo in aktivacijo posameznih ciljnih skupin, ki se ne ukvarjajo s telesnimi dejavnostmi in kulturo;

- otroška igrišča z ustvarjalnimi igrali, ki spodbujajo otroke k pridobivanju različnih gibalnih sposobnosti;
- združevanje plesnih in športnih ter telesnih in meditativnih tehnik sproščanja in razvijanja telesne kulture;
- porast množičnih rekreativno-športnih prireditev;
- uporaba novih socialnih medijev pri motivaciji za šport ter promociji športa in športnih prireditev;
- vse večja vloga zasebne pobude, sponzorstva, javno-zasebnega partnerstva in medijev pri razvoju (vrhunskega) športa.

Šport v Razvojni strategiji LUR 2014-2020

Program 3.5 Šport poudarja, da je potrebno ustvariti spodbudno okolje za razvoj športa – predvsem na področju športnih programov ter športnih objektov ter zagotoviti vsem posameznikom enake možnosti sodelovanja in enako dostopnost športa ter visoko kakovostnih športnih programov.